

No. 28543

**UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN
AND NORTHERN IRELAND
and
BULGARIA**

**Agreement on cooperation in the fields of education, science
and culture. Signed at London on 18 February 1991**

Authentic texts: English and Bulgarian.

*Registered by the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
on 30 December 1991.*

**ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE
ET D'IRLANDE DU NORD
et
BULGARIE**

**Accord de coopération dans les domaines de l'éducation, de
la science et de la culture. Signé à Londres le 18 février
1991**

Textes authentiques : anglais et bulgare.

*Enregistré par le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord
le 30 décembre 1991.*

AGREEMENT¹ BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF BULGARIA ON CO-OPERATION IN THE FIELDS OF EDUCATION, SCIENCE AND CULTURE

The Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the Republic of Bulgaria (hereinafter referred to as “the Contracting Parties”);

Determined to strengthen and develop further the relations between the peoples of the two Countries;

Noting with satisfaction the favourable development in recent years of exchanges and co-operation in the fields of education, science and culture between their two Countries;

Being convinced that exchanges and co-operation in the above-mentioned fields as well as in other fields contribute to a better mutual knowledge and understanding between the British and Bulgarian people;

Reaffirming their resolve fully to implement all the relevant provisions of the Final Act of the Conference on Security and Co-operation in Europe signed at Helsinki on 1 August 1975² and the CSCE Charter Of Paris For A New Europe adopted on 21 November 1990 ;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

The Contracting Parties shall encourage the development of relations in the field of education by:

- (a) encouraging and facilitating direct co-operation, contacts and exchanges between universities and other institutions of higher education and between institutions of primary, secondary and further education in the two countries;
- (b) encouraging and facilitating the study of and instruction in the languages and literature of the other Contracting Party;
- (c) encouraging and facilitating visits and exchanges of university professors, lecturers, specialists and teachers for the purpose of exchanging ideas and experience, giving lectures, teaching and carrying out research;
- (d) the provision of scholarships to postgraduate and undergraduate students from the country of the other Contracting Party;
- (e) encouraging and facilitating co-operation and exchanges in teaching methods and materials;
- (f) encouraging direct co-operation between publishers, cultural and educational specialists and institutions, and the exchange of text-books, reference books and other

¹ Came into force on 18 February 1991 by signature, in accordance with article 13 (1).

² *International Legal Materials*, vol. 14 (1975), p. 1292 (American Society of International Law).

works of scholarship, with a view to achieving a fuller knowledge and ensuring an accurate representation of each other's country.

ARTICLE 2

The Contracting Parties shall facilitate the development of scientific and academic exchanges and research on problems of mutual interest and benefit; and shall support direct co-operation between scientific and research institutions in the two countries by:

- (a) encouraging joint research projects;
- (b) encouraging and facilitating visits and exchanges for postgraduate study and research;
- (c) encouraging the exchange of information on scientific research in the two countries, the organisation of meetings, seminars and conferences, and the preparation of joint studies in subjects of mutual interest.

ARTICLE 3

The Contracting Parties shall develop further their co-operation, as well as direct contact, in the fields of archaeology, literature, music, art, cinematography, television and video, radio and publicity, theatre, architecture, museums, libraries, archives (including film archives) and in other cultural activities by:

- (a) encouraging and facilitating visits of writers, composers, artists, film-makers and film technicians, and other individuals engaged in cultural and creative activities;
- (b) encouraging and facilitating visits for the exchange of information and the collection of specialised materials in the field of the preservation and restoration of artistic and historical objects and in the conservation of sites and monuments;
- (c) encouraging and facilitating visits of artists and theatrical, musical and dance companies, orchestras and other artistic groups;
- (d) facilitating the organisation of exhibitions of art, culture, education and science;
- (e) encouraging the translation and publication of works of literature, art, culture, education and science from the country of the other Contracting Party;
- (f) encouraging the inclusion, in the repertoires of the artists and companies in the performing arts of the one country, dramatic and musical works of authors of the other country;
- (g) encouraging the exchange of books, publications, articles, information and audio-visual material between museums, publishing houses, libraries and other cultural institutions.

ARTICLE 4

The Contracting Parties shall facilitate by all appropriate means the public dissemination of educational, scientific and cultural materials designed to improve knowledge of the peoples and cultures of the two countries.

ARTICLE 5

Each Contracting Party shall facilitate the establishment in its territory of cultural centres of the other Contracting Party and shall allow free and unhindered public access to them. The staff of these centres shall be permitted by the authorities of the host country to enter into and maintain direct communication with organisations and individuals in that country.

ARTICLE 6

The Contracting Parties shall encourage direct co-operation between press agencies, press associations and radio and television organisations as well as newspaper and periodical publishers of the two countries, in addition to visits by journalists and reporters for professional enhancement and training.

ARTICLE 7

The Contracting Parties shall encourage contacts between young people and direct co-operation between youth organisations of the two countries.

ARTICLE 8

The Contracting Parties shall encourage co-operation between sporting organisations, participation in sporting events, and the development of tourism between the two countries.

ARTICLE 9

The Contracting Parties shall facilitate attendance at seminars, festivals, competitions, conferences, symposia and meetings in fields covered by this Agreement and held in either country.

ARTICLE 10

The Contracting Parties shall do everything in their power to ensure the implementation of this Agreement and to this end may conclude programmes of activities and exchanges and agree the financial and other provisions for carrying them out. Any negotiations shall be held alternately in the two countries.

ARTICLE 11

All activities covered by this Agreement shall comply with the laws and regulations in force in the country of the Contracting Party in which they take place.

ARTICLE 12

For the purpose of the broadest possible participation in the activities and programmes covered by this Agreement the two Contracting Parties shall encourage the

participation not only of Governmental bodies but also of non-Governmental institutions and organisations including the establishment of direct relations between these bodies. Such links may include the conclusion of Agreements for mutually beneficial activities.

ARTICLE 13

- (1) This Agreement shall enter into force on the day of signature.
- (2) This Agreement shall remain in force for a period of five years and thereafter shall remain in force until the expiry of six months from the date on which either Contracting Party shall have given written notice through the diplomatic channel of termination to the other.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done in duplicate at London this 18th day of February 1991 in the English and Bulgarian languages, both texts being equally authoritative.

For the Government
of the United Kingdom of Great Britain
and Northern Ireland:

[Signed]

DOUGLAS HURD

For the Government
of the Republic of Bulgaria:

[Signed]

VIKTOR VALKOV

[BULGARIAN TEXT — TEXTE BULGARE]

СПОГОДБА МЕЖДУ ПРАВИТЕЛСТВОТО НА ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ И ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, НАУКАТА И КУЛТУРАТА

Правителството на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия и Правителството на Република България (по-долу наричани «Договарящите се страни»),

Решени да укрепват и развиват още повече отношенията между народите на двете страни,

Отбелязвайки със задоволство благоприятното развитие през последните години на обмена и сътрудничеството в областта на образованието, науката и културата между техните две страни;

Убедени, че обменът и сътрудничеството в гореспоменатите области, както и в други области допринасят за по-добро взаимно опознаване и разбирателство между българския и британския народ;

Потвърждавайки решимостта си изцяло да изпълняват всички съответни разпоредби на Заключителния акт на Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа, подписан в Хелзинки на 1 август, 1975 год., и Парижката харта на СССЕ за нова Европа, приета на 21 ноември, 1990 година.

Се договориха както следва:

ЧЛЕН 1

Договарящите се страни ще насърчават развитието на отношенията в областта на образованието чрез:

- (а) Насърчаване и улесняване на директното сътрудничество, контактите и обмена между университетите и другите институти за висше образование и институциите за начално, средно и по-нататъшно образование в двете страни;
- (б) Насърчаване и улесняване на изучаването и обучението по езиците и литературата на другата Договаряща се страна;

- (в) Насърчаване и улесняване посещенията и обмена на университетски професори и преподаватели, специалисти и учители с цел обмен на идеи и опит, изнасяне на лекции, преподаване и извършване на научни изследвания;
- (г) Предоставяне на стипендии на висшисти и студенти от страната на другата Договаряща се страна;
- (д) Насърчаване и улесняване на сътрудничеството и обмена на методи и материали за преподаване;
- (е) Насърчаване на прякото сътрудничество между издателите, специалистите и институциите в областта на културата и образованието и обмена на учебници, справочници и други учебни пособия, с оглед постигане на по-добро познаване и осигуряване на точно представяне на другата страна;

ЧЛЕН 2

Договарящите се страни ще улесняват развитието на научен и академичен обмен и научни изследвания по проблеми от взаимен интерес и изгода и ще подкрепят прякото сътрудничество между научно-изследователските институции в двете страни чрез:

- (а) Насърчаване на съвместни изследователски проекти;
- (б) Насърчаване и улесняване на посещения и обмен за следдипломно обучение и научни изследвания;
- (в) Насърчаване на обмена на информация за научни изследвания в двете страни, организиране на срещи, семинари и конференции и изготвянето на съвместни проучвания по теми от взаимен интерес.

ЧЛЕН 3

Договарящите се страни ще развиват ио-нататък сътрудничеството си, както и преките контакти в областта на археологията, литературата, музиката, изкуството, кинематографията, телевизията и видеото, радиото и рекламата, театъра, архитектурата, музенте, библиотеките, архивите, (включително филмовите архиви) и други културни дейности чрез:

- (а) Насърчаване и улесняване на посещенията на писатели, композитори, художници, филмови дейци и техници и други лица, заети с културна и творческа дейност;
- (б) Насърчаване и улесняване на посещения за обмен на информация и събиране на специализирани материали в областта на опазването и реставрацията на художествени и исторически обекти и консервацията на забележителности и паметници;
- (в) Насърчаване и улесняване на посещенията на художници и театрални, музикални и танцови състави, оркестри и други художествени групи;

- (г) Улесняване организирането на художествени, културни, образователни и научни изложби;
- (д) Насърчаване превеждането и публикуването на литературни, художествени, културни, образователни и научни творби на другата Договаряща се страна;
- (е) Насърчаване на включването в репертоарите на художници и състави от изпълнителските изкуства, на драматични и музикални творби на автори от другата страна;
- (ж) Насърчаване обмена на книги, публикации, статии, информация и аудиовизуален материал между музеите, издателствата, библиотеките и други културни институции.

ЧЛЕН 4

Договарящите се страни ще улесняват с всички подходящи средства общественото разпространение на образователни, научни и културни материали, насочени към подобряване познанието на народите и културите на двете страни.

ЧЛЕН 5

Всяка Договаряща се страна ще улеснява установяването на своя територия на културни центрове на другата Договаряща се страна и ще позволи свободен и безпрепятствен достъп на обществеността до тях. На персонала на тези центрове ще се разрешава от властите на страната-домакин да установяват и поддържат пряк контакт с организации и лица от съответната страна.

ЧЛЕН 6

Договарящите се страни ще насърчават прякото сътрудничество между агенции по печата, асоциации по печата и радио и телевизионни организации, както и издатели на вестници и периодични издания от двете страни, а също и посещения на журналисти и репортери с цел професионално усъвършенстване и квалификация.

ЧЛЕН 7

Договарящите се страни ще насърчават контактите между младежта и прякото сътрудничество между младежките организации в двете страни.

ЧЛЕН 8

Договарящите се страни ще насърчават сътрудничеството между спортните организации, участието в спортни събития и развитието на туризма между двете страни.

ЧЛЕН 9

Договарящите се страни ще улесняват участието в семинари, фестивали, конкурси, конференции, симпозиуми и срещи в областите, за които се отнася тази Спогодба, и провеждат в другата страна.

ЧЛЕН 10

Договарящите се страни ще правят всичко възможно да осигурят изпълнението на тази Спогодба, като за тази цел могат да сключат програми за дейности и обмен и да се договарят за финансовите и други разпоредби за тяхното изпълнение. Всички преговори ще се провеждат алтернативно в двете страни.

ЧЛЕН 11

Всички дейности, за които се отнася тази Спогодба, ще се подчиняват на законите и разпоредбите, които са в сила в Договарящата се страна, където се провеждат.

ЧЛЕН 12

С цел най-широко възможно участие в дейността и програмите, за които се отнася тази Спогодба, двете Договарящи се страни ще насърчават участието не само на правителствени органи, но и на неправителствени институции и организации, включително установяването на преки отношения между тях. Тези връзки могат да включват сключването на споразумения за взаимно-изгодна дейност.

ЧЛЕН 13

1. Тази Спогодба ще влезе в сила от деня на подписването ѝ.
2. Тази Спогодба ще остане в сила за срок от пет години и след това ще остане в сила до изтичане на шест месеца от датата, когато и да е от Договарящите се страни е дала нисмено предизвестие на другата по дипломатически път за приключването ѝ.

В уверение на горното долуподписаните, които са надлежно упълномощени за това от своите съответни правителства, подписаха тази Спогодба.

Съставен в по два екземпляра в Донбон на 18 ореъруарц 1991 год., на английски и български език, като н двата текста са еднакво достоверни.

За Правителството на Обединено
Кралство Великобритания и
Северна Ирландия:

[Signed — Signé]

DOUGLAS HURD

За Правителството на Република
България:

[Signed — Signé]

VIKTOR VALKOV

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ DE COOPÉRATION DANS LES DOMAINES DE L'ÉDUCATION, DE LA SCIENCE ET DE LA CULTURE ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE DU NORD ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE BULGARIE

Le Gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et le Gouvernement de la République de Bulgarie (ci-après dénommés « Parties contractantes »);

Décidés à renforcer et à développer les relations entre les peuples des deux pays,

Notant avec satisfaction que les échanges et la coopération dans les domaines de l'éducation, de la science et de la culture entre les deux pays ont évolué dans un sens positif au cours des dernières années,

Convaincus que les échanges et la coopération dans les domaines susmentionnés ainsi que dans d'autres domaines permettent aux peuples britannique et bulgare de mieux se connaître et de mieux se comprendre,

Réaffirmant leur ferme volonté d'appliquer intégralement toutes les dispositions pertinentes de l'Acte final de la conférence sur la sécurité et la coopération en Europe signé à Helsinki le 1er août 1975² ainsi que la Charte de Paris pour une nouvelle Europe adoptée par la CSCE le 2 novembre 1990,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

Les Parties contractantes encouragent le développement des relations dans le domaine de l'éducation en :

a) Encourageant et en facilitant la coopération, les contacts et les échanges directs entre les universités et autres établissements d'enseignement supérieur ainsi qu'entre les établissements d'enseignement primaire, secondaire et plus avancé dans les deux pays;

b) Encourageant et en facilitant l'étude et l'enseignement de la langue et de la littérature de l'autre Partie contractante;

c) Encourageant et en facilitant les visites et les échanges de professeurs d'université, de conférenciers, de spécialistes et d'enseignants aux fins d'échanges d'idées et d'expériences, de conférences, d'enseignement et de recherches;

d) Octroyant des bourses d'études à des étudiants du niveau universitaire et de l'enseignement supérieur de l'Etat de l'autre Partie contractante;

¹ Entré en vigueur le 18 février 1991 par la signature, conformément au paragraphe 1 de l'article 13.

² *Documents d'actualité internationale*, nos 34-35-36 (26 août - 2 et 9 septembre 1975), p. 642 (La Documentation française).

e) Encourageant et en facilitant la coopération et les échanges dans le domaine des méthodes et des matériels pédagogiques;

f) Encourageant la coopération directe entre éditeurs, spécialistes de la culture et de l'éducation et établissements culturels et éducatifs, ainsi que l'échange de manuels et d'ouvrages de référence et d'autres ouvrages d'érudition, afin de parfaire la connaissance de l'autre pays et d'en assurer une présentation exacte.

Article 2

Les Parties contractantes facilitent le développement des échanges scientifiques et de culture générale sur des problèmes d'intérêt commun et qui revêtent un avantage réciproque; elles appuient la coopération directe entre les établissements scientifiques et de recherche des deux pays en :

a) Favorisant des projets de recherche conjoints;

b) Encourageant et en facilitant des visites et des échanges aux fins d'études et de recherches postuniversitaires;

c) Encourageant l'échange d'informations sur la recherche scientifique dans les deux pays, ainsi que l'organisation de séminaires, réunions et conférences et la préparation d'études conjointes sur des sujets d'intérêt mutuel.

Article 3

Les Parties contractantes développent leur coopération de même que les contacts directs dans les domaines de la littérature, de la musique, des arts, du cinéma, de la télévision et de la vidéo, de la radio et de la publicité, du théâtre, de l'architecture, des musées, des bibliothèques, des archives et d'autres activités culturelles :

a) En encourageant et en facilitant les visites d'écrivains, de compositeurs, d'artistes, de cinéastes, de responsables de cinémathèques et d'autres personnes se livrant à des activités culturelles et créatrices;

b) En encourageant et en facilitant les visites aux fins d'échanges d'informations et de la collecte de matériels spécialisés dans le domaine de la préservation et de la restauration d'objets ayant une valeur artistique et historique et de la préservation de sites et de monuments;

c) En encourageant et en facilitant les visites d'artistes et de compagnies théâtrales, musicales et chorégraphiques, d'orchestres et d'autres groupes artistiques;

d) En facilitant l'organisation d'expositions dans le domaine des arts, de la culture, de la science et de l'éducation;

e) En encourageant la traduction et la publication d'œuvres représentatives de la littérature, des arts, de la culture, de l'éducation et des sciences du pays de l'autre Partie contractante;

f) En encourageant l'adoption, dans le répertoire des artistes et des groupes pratiquant les métiers du spectacle de l'un des pays, des œuvres dramatiques et musicales des auteurs de l'autre pays;

g) En encourageant l'échange d'ouvrages, de publications, d'articles, d'informations et de documentations audio-visuelles entre musées, maisons d'édition, bibliothèques et autres établissements culturels.

Article 4

Les Parties contractantes facilitent, par tous les moyens appropriés, la diffusion auprès du public des matériels éducatifs, scientifiques et culturels conçus en vue d'améliorer les connaissances des populations et des cultures des deux pays.

Article 5

Chacune des Parties contractantes facilite la création sur son territoire de centres culturels de l'autre Partie contractante et en autorise l'accès libre et sans entrave. Les autorités du pays d'accueil autorisent le personnel desdits centres à entrer en contact et à maintenir des rapports avec des organisations et des individus dudit pays.

Article 6

Les Parties contractantes favorisent la coopération directe entre les agences de presse, les associations de presse, les organismes de radiodiffusion et de télévision ainsi qu'entre les éditeurs de journaux et de périodiques des deux pays, de même que les visites de journalistes et de reporters aux fins de formation et de perfectionnement professionnels.

Article 7

Les Parties contractantes encouragent les contacts entre les jeunes ainsi que la coopération directe entre les organisations de jeunesse des deux pays.

Article 8

Les Parties contractantes favorisent la collaboration entre les organisations sportives, la participation à des manifestations sportives et le développement du tourisme entre les deux pays.

Article 9

Les Parties contractantes facilitent la participation à des séminaires, des festivals, des compétitions, des conférences, des symposiums et des réunions dans des domaines visés par le présent Accord qui sont tenus dans l'un ou l'autre des pays.

Article 10

Les Parties contractantes n'épargnent aucun effort pour assurer l'application du présent Accord et, à cette fin, elles peuvent convenir de programmes d'activités et d'échanges de même que des conditions financières en vue de leur exécution. Les négociations ont lieu tour à tour dans les deux pays.

Article 11

Toutes les activités visées par le présent Accord devront se conformer à la législation et à la réglementation en vigueur dans le pays de la Partie contractante où elles se dérouleront.

Article 12

Aux fins d'assurer la plus large participation aux activités et aux programmes visés par le présent Accord, les deux Parties contractantes encouragent la participation non seulement des organismes gouvernementaux mais aussi des organisations non gouvernementales, y compris la création de rapports directs entre ces institu-

tions. Ces liens peuvent comporter la conclusion d'accords en vue d'activités revêtant un intérêt mutuel.

Article 13

1. Le présent Accord entrera en vigueur dès sa signature.
2. Le présent Accord demeurera en vigueur pendant une période de cinq ans et sera ensuite tacitement reconduit jusqu'à l'expiration d'un délai de six mois à compter de la date à laquelle l'une des Parties contractantes aura notifié par écrit à l'autre Partie, par la voie diplomatique, son intention d'y mettre fin.

EN FOI DE QUOI les soussignés, à ce dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Accord.

FAIT à Londres le 18 février 1991, en double exemplaire, en langues anglaise et bulgare, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement
du Royaume-Uni de Grande-Bretagne
et d'Irlande du Nord :

DOUGLAS HURD

Pour le Gouvernement
de la République de Bulgarie :

VIKTOR VALKOV
